

Com a contribució a l'estudi de la pintura gironina en el segle XVI, sobre la qual hem aportat dades en altres treballs (1), volem dedicar aquesta nota d'avui al pintor milanès Joan Baptista Toscano, el qual abans de la seva estada a Barcelona romangué un temps a la nostra ciutat.

Segons les notícies recollides per Santiago Alcolea, Toscano l'any 1606 pintà el retaule major de l'església parroquial de Sant Quintí de Mediona (Priorat) i el 1612 fou nomenat cònsol del gremi de pintors de Barcelona, on residia encara el 1617. Hom li atribueix també el retaule de Sant Andreu de Llavaneres, obra que «muestra fórmulas manieristas como las figuras de medio cuerpo en primer plano, gran sensibilidad colorista y afición a esfumar las superficies» (2).

Del seu pas i estada a Girona no en sabem gaire res. Només ens consta que, a la darrerria del segle XVI, residia i treballava a casa del canonge Baldiri Galí. En aquesta situació, el març de 1599, contractà amb els representants de la parròquia de Cartellà la pintura del retaule de Nostra Senyora del Roser i del tabernacle del mateix altar (3). El preu estipulat fou de 150 lliures barceloneses, i el termini per a la realització de l'obra es fixà en un any.

El document que tot seguit reproduïm assenyala els detalls de la tasca encomanada a l'artista milanès. El que no sabem és si l'acomplí en els termes i les condicions establerts. A hores d'ara no existeix el retaule ni hem trobat la documentació que referís els pagaments fets després de la realització del treball. Però del que hom no pot dubtar és que Joan Baptista Toscano, com Aine Bru, Pere de Fontaines i altres pintors estrangers del s. XVI, passà primerament per Girona ans d'introduir-se a la capital catalana. Girona, evidentment, era una ciutat que apareixia abans en el camí i oferia als pintors un ambient propici per rebre encàrrecs, derivat de l'existència d'un bon nombre d'esglésies i de convents.

un pintor milanès a girona:

joan baptista toscano

per
JOSEP CLARA

(1) «Dades inèdites sobre el pintor renaixentista Pere Mates», a **Revista de Girona**, 101 (1982), ps. 317-325; «El testament gironí d'Aine Bru i Pere de Fontaines», a **Revista de Girona**, 102 (1983), ps. 13-18; «Nicolau Mates, pintor de Sant Feliu de Guíxols», a **Estudis sobre temes del Baix Empordà**, 2 (1983), ps. 125-139.

(2) «La pintura desde 1500 a 1850», a **Historia de la pintura en Cataluña**, Barcelona, Tecnos, s. a., p. 174.

(3) Aquest retaule havia estat construït pel fuster gironí Ramon Roca (AHPG, notaria 3.ª de Girona, núm. 392, acta del 13-XII-1589).

DOCUMENT

Girona, març de 1599. Capitulació per pintar el retaule de Nostra Senyora del Roser, de l'església parroquial de Cartellà. AHPG, J. M. Savarres, notaria 6.ª de Girona, núm. 599.

Capitulació feta, fermada y jurada, de y sobre les cosas baix scrites, per y entre lo venerable mestre Joan Batista Toscano, pintor milanès, habitant en la present ciutat, de una [part], Hierònim Falgués, obrer, Baldiri Castelló y Miquel Frigoler, pobordres de la confraria de Nostra Senyora del Roser, y Narcís Valentí, àlias Suro, tots de la parròchia de Cartellà, de part altre.

E primerament, és pactat y concordat per y entre les ditas parts, y lo dit mestre Joan Batista Toscano promet a dits obrer e pobordres y als llurs, que pintarà lo retaule de Nostra Senyora del Roser, de la dita sglésia parrochial de Sanct Feliu de Cartellà, y quadros que són en dit retaule ab la història del Roser y banchal de aquell, y en lo quadro del mig del dit bancal farà una nativitat de Nostre Senyor, y en los altres quadros lo que apareixerà millor per dita obra y en les polseras farà, sols a l'un costat d'ellas, sanct Pere Màrtir a la una y sanct Domingo a l'altre, y totes les altres pinturas que seran necessàrias per ben estar del dit retaule, y hage y promet també pinxtar lo tabernacle de Nostra Senyora del Roser, y lo dit retaule y al-

tres cosas dalt ditas farà daurar a ses despeses, y en tot posarà les colors bonas y finas, y lo or fi en tots los llochs que serà menester, tant per dit tabernacle com per dit retaule, y assò farà y complirà ab effecte dins de un any, del die present en avant comptador.

Item, és pactat y dits obrer y pobordres prometen y hagen de aportar [l'enfusta]ment en la present ciutat, en casa del molt reverent Baldiri Galí, canonge de la seu, ahont dit mestre Toscano està, a despeses suas, lo dit tabernacle y retaule, y après de ésser pinxtat lo hagen també y sían obligats de tornar-lo així mateix a llurs despeses y essentar en la capella ahont vuy està essentat; lo dit, emperò, mestre sia obligat de anar y assistir allí quant se essentarà, ab tal emperò que allí li hagen de fer lo quarto y, si està més de un die, pagar-li les dietas.

Item, és pactat y los dits obrer, pobordres y Narcís Valentí, àlias Suro, prometen al dit mestre Toscano que, per la dita obra, li donaran y pagaran cent y cinquanta lliures barcelonesas en tres iguals pagas, és a saber, la primera la darrera festa de sincogesma propvinent, la altre quant la fehen serà mig feta, y l'altre y restant paga quant lo dit retaule sia acabat ho un mes après següent.

Que omnia nos dicte partes ad invicem et vicissim quantum nos respective tangunt, promittimus attendere et complere, sub pena et scriptura tertii, post requisitionem X dierum, cum salario procuratoris... [text perdut].